

MARIN SORESCU

MATCA

piesă în două acte
(șase tablouri)

www.cimec.ro

PERSONAJELE:

IRINA, viitoarea mamă, 28 de ani

MOȘUL, tatăl Irinei

PRIMA MOMIE

A DOUA MOMIE

A TREIA MOMIE

} trei măști venite la priveghi, la nevoie — ursitoare

VOCEA

UN CORTEGIU

ACTUL I

TABLOUL 1

Plouă. Tunete, fulgere, vînt. Un drum de țară, alunecos. Cîte un copac, scos din rădăcină, barează trecerea. Decor primordial, din recuzita existentă în teatru. Irina mergînd spre casă, pare singura femeie din lume. Ori ultima femeie însărcinată, pe umerii căreia apasă grija imensă pentru continuitate. Pașii spre casă sînt șterși imediat, cu noroi ; asta o sperie : că nu mai lasă urme. Pareă plouă de cînd lumea.

IRINA (aleargă degajat, cu părul și hainele ude, oarecum bucuroasă că participă la un eveniment al naturii. Se adăpostește sub un copac.)

— Ce umiditate !

— Îți lasă gura apă.

— Gura e plină de nori și cînd trăsnește îți clăntăne dinții. Și le crapă smaltul... Cică-ar fi scos multe măsele, din rădăcină... furtuna asta... nemaipomenită... O, să ne ținem bine măseaua minții...

(Privind roată în jur) : Aș vrea un cuvînt uscat... (Caută.)

— „Potopul“... (Ride.)

— (Imitînd) : „Nici nu se zvîntase bine primul potop, fundul mărilor și oceanelor încă mai aburea oglinzile, cînd dracul de data aceasta se hotări să dezlănțuie al doilea potop ; în primul rînd, ca un pendant la celălalt, și apoi pentru că lumea prea se sfințise“... Poate că așa va relata cazul viitoarea biblie. (Ride, arătîndu-și dinții strălucind.)

— E bine să rizi în furtună, că-ți sticlesc dinții dacă sînt frumoși.

— E frumos să rizi în furtună cu dinți frumoși...

— Cum mă alint !

- (Grav) : În jurul meu se întîmplă... nu știu ce naiba se întîmplă și eu... parcă plutesc pe valuri... pe mări și oceane...
- Pss ! Parcă a foșnit ceva... (Ascultă.)
- Da... a mișcat... am auzit cu urechik mele... (Ascultă.)
- (Strigă) : Care ești, mă ?
- (Speriată) : Iar... Așa, ca o frunză... Sau ca un ochi care se deschide... Simți pleoapa...
- (Tresare speriată) : Stai, că... stai, că trag. (Imită gestul vinătoresc.)
- O fi vreun iepure... Acum chem vinătorii...
- (Tare) : Vinători, ceva mișcă... pe-aici pe aproape... Parcă în pămînt... o cîrțită ?... Simt niște mișcări foarte... foarte speriate... De ființă vie... Uite, chiar și-acum... Of, ce m-am speriat... Cine naiba... profită ca un porc de vremea asta...
- Cine știe ce se pune la cale...
- Adevărul e că sînt fericită... da, acesta e cuvîntul...
- Simt o fericire ciudată... inexplicabilă... de o intensitate extraordinară... aproape ca pe vremea aceea cînd eram mică și uitucă și răsfățată și... în burta mamei...
- Da, da... răsfățată dar nu... uitucă...
- (Gest enervat cu mîna) : Dar nu e acum timpul de amintiri. De astfel de amintiri...
- Însă nu-mi explic starea sufletească... aproape similară... În sfîrșit... prostii ! Să mergem acasă, că se întuneacă... Vreau să spun, se termină electricitatea din cer... (Fulgeră.)
- Uite că a-nceput să plîie... (Pleacă, face cu greu cîțiva pași. Îi iese în cale un stejar uriaș, cu o scorbură mare, în care se poate sta comod.)
- (Studiînd scorbură) : Din acest copac... tocmai a zburat un scieru.
- A zburat la timp... lăsînd un loc numai bun... pentru prea plinul vieții. (Ride, se observă abia acum că e însărcinată. Apleacă urechea, ca și cînd ar vrea să-și asculte pîntecul. Intră cu grijă în scorbură. Îi rămîne pîntecul afară, citeva clipe.) Care ești, mă, acolo ? (Ride.)
- (Imitînd caraghios) : Dacă acesta este potopul... poftiți în arcă !
- (Își scoate mîna afară) : Încă mai plouă... nu s-a oprit. Mă temeam că odată intrată aici... fenomenul o să ia o altă întorsătură... și-o să mă lase așa, să plutesc pe uscat.
- (Încearcă și cu mîna cealaltă) : Slavă domnului, plouă !
- (Pe gînduri) : Poate că n-o să se mai oprească niciodată...
- Poate că nu s-a mai oprit niciodată...
- (Cuibărindu-se în scorbură) : Acum ne dă mîna să facem și nițică filozofie... idealistă aici, materialistă afară... (Ride.)
- (Tremurînd de frig) : Mare noroc cu scorbură asta, zău !
- Ori cum era expresia aia : „...în sinul naturii“ ?
- (Tristețe) : Nu, în sinul naturii eram atunci... Acum sînt într-o scorbură nenorocită, din care tocmai a zburat... ceva.
- (Amintindu-și) : Totul era ca o lumină dulce... pe care o mîncam... cu virful degetelor... de la picioare... și de la mîini... și cu toată pielea... Pluteam...
- (Tristețe) : N-am mai plutit de-atunci... de-atunci n-am mai... plutit... n-am mai mîncat lumină... cu cotul... sau cu genunchii... amîndoi...
- N-am mai zburat prin spații infinite... fără nici o dificultate. N-am mai...
- (Rizînd.) Cred că sînt singura ființă din lume... în orice caz, singura din sat... în orice caz, singura din scorbură asta... care are amintiri... din burta mamei...
- (Prozaic) : Asta e ciudătenia mea... I-am spus și bărbatului, cînd să mă ia : „vezi, că eu am niște viziuni dinainte...“ Zice : „le ai des“ ? „Nu, nu te speria, nu sînt... de care crezi tu.
- ...Cîteodată... nu știu cum să-ți explic, cînd e liniște... Ori cînd plouă...“ (Rizînd.) Zice că mă joc de-a imaginația, cînd în jur totul e în avînt.
- Parcă imaginația n-ar fi și ea tot un avînt ! Zice : „Alintări intrauterine, dragă. Era cazul să te mai maturizezi... să mai crești cu epoca“ (Ride.)
- Și iată am crescut, m-am maturizat... și mi-a crescut și burta... s-a maturizat și ea... săraca ! Grozav s-a mai maturizat !...
- Iar plouă și-mi vin în minte tot felul de năzbîtii...
- De fapt lucruri adevărate, trăite...
- (Melancolic) : Ce intens am trăit înainte de-a mă naște !... de-aia mi-e teamă... să nu îmbătrînesc repede... să nu mă fi uzat... să nu fi făcut excese... acolo în rai. (Tare și răspicat.) Eu am fost în rai... Toți venim din rai... Pe jos... de-a bușilea...
- (Îmbrățișînd scorbură) : Mamă ! Mamă, adică, nu : Natură mamă ! Ce bine e la sinul tău, cînd plouă...
- (Sec) : Dar se pune problema să te părăsesc, să ajung acasă...
- Acasă, acasă !... Ne mai odihnim oleacă aici și iar o luăm pe jos, prin potop. (O vreme, ascultă ploaia.)
- Cred că fericirea asta care m-a cuprins așa de-odată nu e a mea, ci a lui... (Își mîngie pîntecul mare, rotund, care se simte parcă respirînd sub hainele ude.) Sînt inundată de fericirea lui... de-aia mă simt bine...
- (Fulgere, tunete). Ce contează că a-nceput potopul...
- Ce contează că digul stă să se dărîme...
- Toată lumea e la rîu... la dig... Am pus și eu o cărămidă...
- (Ride) : De fapt, o pietricică. Ce-am găsit. Oamenii nu m-au lăsat să ridic greutatea... Toți cu gura pe mine : „Fugi, du-te acasă, ne descurcăm noi... Are cine zidi... Dumneata ai altă misiune...“ Ca și cînd a naște e o misiune... O sarcină. Cîuțați mai sînt și țărani ăștia...

- Poate că misiunea mea era să pun ceva la valul de pământ și pietre... care să țină piept puhoaielor...
- (Pe alt ton) : Oricum, mișcarea ușurează nașterea... Azi am făcut destulă mișcare, dacă nase chiar azi... (Tristă...) ...se termină fericirea celui ce-mi va fi fiu... și eu voi fi foarte tristă... întoarsă pe dos !
- (Concentrându-se, ca într-o transă) : Atunci... Am simțit cu câteva zile înainte... de altfel timpul îl măsuram cu altceva, poate cu genele pe burta mamei, creștind ca-n răboj... Am simțit că se întâmplă ceva... Așa, ca o boală... Mă încercau niște flori... necunoscuți până în momentul acela... (Înspăimântată.) Erau flori! morții !... pentru că înainte fusesem nemuritoare...
- Ceva parcă se rotea în jurul meu... Îmi pierdusem capacitatea de-a pluti liber în spațiu... Cădeam... cădeam... cădeam... Și dintr-o dată, s-a petrecut acel dezastru... Prăbușirea... totală... (Ofțind.) Se spune că mama m-a născut greu...
- Da, îmi amintesc perfect cataclismul... Poate că, instinctiv, nu mai voiam să mă nasc... Mă învățasem cu raiul... și cu nemuirea... Prostii ! Așa spune și bărbatul meu : „Aiureli intrauterine, dragă !” Aici însă, în scorbură asta, pot să vorbesc deschis... (Zimbînd.) Și natura e mamă și înțelege... situația... (Pe alt ton.) M-am văzut adineauri într-o picătură, la lumina unui fulger. (Cu tristețe.) Nu mai sint frumoasă...
- Și e păcat.
- Femeia trebuie să fie frumoasă pînă în ultima clipă... Tata, murind o să mă vadă în halul ăsta și... moare cu o impresie urită despre lume... Băiatul, cînd va deschide ochii, va da peste o magaoaie, o muma pădurii... și-o să se sperie...
- De fapt, nu sînt chiar așa de speriat...
- Pînă mai ieri, toți bărbații întorceau capul după mine... în afară de omul meu... care întoarce capul după altele... așa cred... așa sper... nu l-am văzut... Iar acum se luptă cu valurile... L-am implorat să nu se aventureze cu barca prea departe... Știe în ce situație sînt. Știe în ce hal e tata...
- Bietd tata... Dacă nu era așa de bolnav, aș mai fi zăbovit la dig.
- Situația, oricum, eică e disperată...
- Numai el nu e disperat... deși... (Simte o durere și-și duce mîna la pîntec.) Doamne! Cum se îngîmădesc toate odată ! Îl simt cum dă semne de neliniște... E nerăbdător să se vadă pe lume... să aibă o soartă... un nume... Parcă se zvîrcolește...
- și... se întoarce cu fața la perete și nu vrea... să moară... (Explicînd.) Vorbesc acum de tata. Pînă adineauri... am vorbit de pruncul meu... Ce naiba, îi confund ?
- M-au apucat niște dureri cumplite... parcă îmi pierd șirul...
- Nu, acum mi-a trecut...
- Dar aș face mai bine s-o șterg de-aici... măcar că e cald și bine.
- Avem însă și noi o... cadă... nu, o... casă, care o fi într-o cadă...
- ...unde ne așteaptă o samă de... probleme... Să mai aruncăm un ochi afară. (Se uită.)
- Te apucă tremuriciul.
- (Grav) : Ploaia parcă n-ar mai avea sfîrșit.
- În nori s-au înfipt mii de burlane.
- Satul nostru s-a pomenit sub o streșină care curge-n neștire.
- S-au innuiat copitele vitelor.
- În ugere, laptele vacilor s-a îndoit cu apă.
- Norii sînt jos, giștele sălbatice au vrut să iasă deasupra, să înoate pe ei, dar s-au înecat.
- Adîncimea unui nor e de zece kilometri...
- Aluneci la fiecare pas... Pămîntul a luat-o la vale ?
- Trebuie să am mare grijă de sîni, să nu intre apa... în lapte... Asta ar mai lipsi !
- Parcă văd că prima grijă a lui o să fie... problema alimentației.
- (Studiindu-se îngrijorată) : Naiba știe dacă-oi avea sîn !
- S-ar putea să fie numai așa, de formă...
- (Rizînd.) Am auzit-o pe una odată vîltîndu-se că n-are bust.
- Ce caraghioasă sînt !
(Se codește să iasă, apoi își ia inima-n dinți. Afară, vuietul ploii. Se adăpostește lingă un alt copac. Un trăsnet, stejarul scorbuos arde în urmă ca o lumină)...
- (Privind flacăra) : De necrezut... A așteptat să plec, ca să-și dea foc... sau să se lase trăsnet... și să-și dea duhul... Pentru cine se aprind astfel de luminări uriașe?... (Siguranță.) Degeaba atîta înverșunare !... Pe mine nu mă poate atinge nimic.
- Atîta timp cît am de făcut treaba asta...
- Există o solidaritate a lucrurilor începute, care trebuie duse la capăt...
- (Zimbînd) : Solidaritatea lucrurilor grăvide...
- Dacă mai eram încă în scorbură... trăsnetul ne-ar fi ocolit. Da, da, sînt sigură...
- (Mîngîindu-și pîntecul) : Hai pușor... (Tare, ca să acopere furtuna.) Solidaritate a lucrurilor stînd să nască... ajută-mă ! (Tune-te, fulgere, Irina se îndepărtează, alune-cînd).

CORTINA

TABLOUL 2

Interior de casă țărănească. Două camere mobilate diferit, una a tinerilor, alta de veghe. Între ele, o tindă pe unde se intră de afară. Ușile celor două odăi sînt date de perete — se poate vedea și într-una și în cealaltă. În cea din dreapta, ghemuită în pat, palidă, cu fruntea brobonată de sudoare, Irina scuturată de durerile facerii. În stînga — Moșul — tatăl Irinei — se chinuie să moară. Moare de moarte bună, nu-i pare chiar așa de rău. Moartea bună e ca nașterea ușoară...

A cerut să i se aducă aproape coșciugul, pe care și l-a pregătit din timp. Moșul și Irina discută fiecare din odaia lui, de pe patul respectiv, de suferință.

MOȘUL : Știi că a început să pută...

IRINA : Ce ? Cine ?

MOȘUL : Tronul ăsta... pînă mai ieri miro-

sea frumos, a stejar... acum putea a rășină...

Mi l-o fi schimbat cineva ?

IRINA (Chinută de dureri) : Cine să-l schimbe ? Ce vorbă e asta ?

MOȘUL : Eu parcă-l comandasem de stejar...

pină ieri era de stejar... pînă mai adineauri...

(Hotărît.) Eu în brad nu mă bag... nici...

IRINA : Nu te mai gîndi la asta...

MOȘUL : Dar la ce să mă gîndesc... la femeii ?

IRINA (încercînd să zîmbească) : La.

MOȘUL : Tot umbli una pe-aiici... tot dă țircoale... una cu coasă...

IRINA : Ți-am spus să nu te mai gîndești la...

MOȘUL : Păi ce, asta nu e tot femeie ? Ori o fi... fată mare ? Eu zic că poate s-or fi amestecat mirosurile... A stat la un loc cu cele de brad... și mirosul sănătos... reavăn, al coșciugului de stejar a trecut la celelalte... care sînt ieftine ca braga... și nu te țin decît pînă la groapă... și elcodată nici pînă acolo... Am auzit că unul a căzut pe drum... și s-a trezilat... că nici nu murise de tot. Îl îngropau așa... Și altmîntrelea.

IRINA : Ce tot spui. Ce altmîntrelea ?

MOȘUL : Mirosul de rășină s-a luat la al meu...

IRINA : A !

MOȘUL : Pentru că uite... (Încearcă să respire)... nu mai pot nici să respir... din cauza rășinei...

IRINA : Țta e ozon, aer tare...

MOȘUL : Din coșciug ?

IRINA : Zi mai bine că n-ai chef să mori... De ce-ai cerut să ți se aducă lada aia lingă nas ?

MOȘUL (se scoală și stă pe coșciug) : De-aia am cerut...

IRINA : De ce ?

MOȘUL : Ca să nu mi-l schimbe... și tot... parcă... (Studiază capatul). Naiba să-l iau... cred că e tot al meu... (Pe alt ton.) Să nu vă grăbiți să mă băgați în pămînt... să chemați un doctor de la oraș să-mi ia pulsul... după ce-oi muri... că la asta se pricep și ei... Și după ce-o zice el : „e dus...” să mai așteptați trei zile... nu poți fi niciodată sigur... și dacă nu fac nici o mișcare...gata... Dar în

timpul ăsta să-mi dați toate onorurile...

Adică... așa cum e la noi obiceiul... Să mă plîngeți, să mă jeliți...

IRINA (Ca să-l liniștească) : Mai e pînă atunci...

MOȘUL : Vrei să spui : „Să ne vedem noi acolo”... (Ride minzește.)

IRINA : Tată... ce vorbe... Cine-ți vrea moartea ?

MOȘUL : Aia cu coasă...

IRINA : Te mai doare ?

MOȘUL : Nu m-a durut nimic toată viața... decît sufletul... acum nu mă mai doare nici sufletul... și de-aia nu mă simt bine... Nu știu ce am...

IRINA : Doctorii au zis că n-ai avea nimic...

MOȘUL : La vîrsta mea, cînd n-ai nimic... e foarte grav ! E grav rău. (Se ridică și cotrobăiește printr-o laviță, scoate niște haine.)

IRINA : Da' ce faci acolo ?

MOȘUL : Nimic... mă gătesc.

IRINA : Păi, unde te duci ?

MOȘUL : M-oi duce eu unde m-oi duce... (Îmbrăcîndu-se cu greu.) Parcă nici țoalele ale bune... nu-mi mai stau bine... Dacă-aș mai avea timp, m-aș duce la croitor să le mai ajustez... (Ride.)

IRINA : Niciodată n-am știut cînd vorbești serios și cînd glumești... serios. Văd că și acum te ții de șotii...

MOȘUL : Bine ar fi să fie... șotii... Chestia e că... ia te uită !...

IRINA (Speriată) : Ce ?

MOȘUL : M-am încălțat e-un ciorap pe față și unul pe dos... Dar nu mai am putere s-o iau de la capăt... Așa m-o primi... la judecata de apoi ?... Nu s-or lega aia de mine ? Mi-e să nu-nceapă să ridă... (Se lungeste în pat.) Aoleo-leo ! (Oftează.) Bine mai e și gătît de moarte... Știi că ți-ai luat o grijă... Ba două ? și grija vieții de apoi !

IRINA (încercînd să schimbe vorba) : I-auzi cum plouă afară...

MOȘUL : Măcar de-ar veni potopul... adică, lasă să nu mai vină... Nu e bine că plouă. Știi : la balega subțire, puțintică ploaie mai trebuie... Mie asta mi-o fi-mpuținat zilele...

IRINA (geme, oftează) : Ba o să trăiești mai mult ca mine...

MOȘUL (urmărindu-și un gînd al lui) : Eu ziceam că omul, cînd e să se termine, i se

termină mai întâi mintea... A mea văd că e limpede.

IRINA : Ai minte să mai dai și la alții...

MOȘUL : Dacă-aș mai avea și putere... Uite, abia mă-nchiorțai la cămașă. Dar tu ce faci acolo ? Nu vîi să-mi ții luminarea ?

IRINA : Păi... chiar mori ?

MOȘUL : Oî muri.

IRINA (dă să se ridice, iar o seceră durerile) : Păi, așa moare omul ? Ca dumneata... teafăr ?... Cu mintea toată ? Și glumind ?

MOȘUL : Glumă a fost viața. Asta e... serios... (Căutînd ceva.) Da' căciula pe unde mi-o fi pus-o mă-ta ?

IRINA : N-ai mai umblat cu ea de-atunci ? Or tot fi vreo cinci ani...

MOȘUL : Păi dar ! Or fi vreo cinci ani. Că ea s-a grăbit...

IRINA : Nu știu unde e... și nici n-am putere s-o caut...

MOȘUL : Las-o... Și-așa ar fi trebuit s-o țin în mină... Cică nu e voie să stai cu căciula-n cap nici în rai, nici în iad... În iad, că e prea cald... dincolo că... nu e voie... Că sint numai sfinți... Așa, cînd închid pleoapele... câteodată... îmi vine ameteala și parcă-i văd, grupuri, grupuri... stau la taină... Nu ți-adu-seși aminte ?

IRINA : Ce ?

MOȘUL : Unde-a pus-o mă-ta ?

IRINA (cu gîndul în altă parte) : Ce ?

MOȘUL : Căciula...

IRINA : Așteaptă puțin, tăicuță... mă scol eu și ți-o caut... Dar uite... cum mă mai seceră... (Geme, se vaietă.) Uf, doamne !

MOȘUL (după un timp) : Pe mine mă jelu-știi ?

IRINA : Iar m-au apucat...

MOȘUL : Asta e bine...

IRINA (tipă ascuțit) : Groaznic... e groaznic... cum să fie bine ?

MOȘUL : C-o să vină altu-n loc. Nu rămîne casa pustie după noi... Vezi, să fie băiat.

IRINA (glumă chinuită) : E cam întineric, nu mai văd nimic... s-ar putea să fie fată... că mi s-au împăienjenit și ochii...

MOȘUL (cu vocea sfîrșită) : Ce zici, mai ai mult ? Tu dă zor acolo, că dacă-aș ști că se termină repede, aș mai aștepta.

IRINA (veselă) : Tată... ce bine că ești cu mine în momentele astea... mă faci să rid, și mai uit...

MOȘUL : Eu aș veni să te ajut... știu cît s-a mai chinuit și cu tine biata maică-ta... dar mi-e rușine — una... și — două : mi-au înțepenit rău picioarele... Le simt ca pe niște buturugi. Sint și reci ca gheața...

IRINA : Eu parcă am foc în burtă...

MOȘUL : N-ai vrea să facem schimb ? (Ride.)

IRINA : Dacă mi-ar sta-n puteri... (Tipă foarte tare.) Mor...

MOȘUL : Ei, ce e gălăgia asta ?... Nu, nu mori... Dar ți-e mai greu, că ești intelectuală... De-aia ți se pare așa... peste mină... Bunică-ta se ducea cu mincare la oameni, pe cîmp... și cînd venea acasă, se-ntorcea cu ploduri banită... Îl aducea-n banită pe cap, printre oale... linguri... Îl făcea la umbra vreunui

mărăciș, pe unde o apuca... Năștea urgent... în vreun tufiș, ca dihăniile. Așa a făcut paisprezece... Eu sint al treisprezecilea...

IRINA : Număr cu ghinion. (Geme.)

MOȘUL : Întodeauna am fost al treisprezecilea... De-aia mă prăpădesc acum... (Geme.) De-aia mă curăț...

(Geme.) Mai ai ?

IRINA : Vai ! Of... Aleco...

MOȘUL : Așa... dă-i zor... (Geme.)

IRINA : Mi-e milă de tine...

MOȘUL : Mai bine... ai anunța moașa... Adică, eu ar trebui... dar cum ? Parcă acum mă-n-țepă sub o coastă...

IRINA (Răcnește).

MOȘUL : Vezi ? Mai bine nu te dădeam la școală... nășteai fără dureri... ca proasta... Mă-ta, cu patru clase primare, abia te-a făcut... iar tu care ai și normală... să vezi ce greu o să-ți vină. O să ai nevoie și de moașă... Satul nostru mai are moașă ?

IRINA (gemete) : Au... Are... Dar ce legătură are cartea cu... asta ?

MOȘUL : Da, că slăbește... gingiile. Ți am spus de bunică-ta... paisprezece și nici nu știa să-i numere... Întodeauna se-nceurca la pusul mesii, la străchini. Trebuia să și-o ia fiecare în mină. (Ride.) Sănătoase vremuri !

IRINA (se vaietă.)

MOȘUL : M-da... Da... Dacă tot așa de greu ar oua și găinile, ce jale ar fi prin curte...

IRINA : Nici ele n-or fi coteodăcînd de drag... Ba de drag... abia aștept să coteodăcesc și eu... (Pauză.)

MOȘUL : Ce se mai aude ?

IRINA : Nu mă mai face să rid că... lepăd... Nu trebuie să mă forțez... (Geme.) Cum e cînd mori ?

MOȘUL : Nici cum. Te termini ca o luminare. IRINA : E-he !

MOȘUL : Luminări om avea noi mai multe ? Văd că asta se termină și eu nimic... nu mor neam !

IRINA : Ce faci, îți ții singur luminarea ?...

MOȘUL : Dacă n-am și eu copii... care să sară. (Trist.) Să știi de la mine... că degeaba-i mai faci...

IRINA : Păi dar...

MOȘUL : Decît să mori ca un păgîn, fără luminare, mai bine... Eu sint și nespovedit, asta o știi ?

IRINA : Puteai să te gîndești mai demult... de cînd ți-ai comandat coșciugul.

MOȘUL : Ce să-i spun popii ? Îi spui, și el e cu gîndul la ale lui... la colivă... la... ale lui... Dar acum m-aș spovedi... Pe cine să trimit cu după el ?

IRINA (zîmbind) : Dacă mai aștepti o leacă, îl trimitem... pe-ăl mic...

MOȘUL : Aia e, că nu pot să mai am răbdare... Tu mă ascultî ?

IRINA : Te ascult, dar nu sint popă...

MOȘUL : Nu contează, ești fata mea... mai curată ca un preot... Auzi, fata mea... (Tace.) Nu știu cu ce să-ncep.

IRINA : Vezi că luminările sint acolo la capul patului... Poți să te-ntorci ?

MOȘUL : Pot să-mă-ntorc... dar nu de la groapă... că de-acolo nu se mai întoarce ni-

meni... (Căutînd după luminări.) Lasă, că mă descure cu... Tu vezi acolo de treaba ta... să meargă mai repede... Să nu se-ncurce vreo ită... Auzi ?

IRINA : Aud.

MOȘUL : Cum am trăit eu pină la virsta asta ?

IRINA : Cum ?

MOȘUL : Parcă-aș fi băut aghiasmă, asta nici de sete nu ține, nici de foame... aici sfînt ou ajungi... (Năduf.) Uite-așa am dus-o. N-am priceput mare lucru... Noi aici am trăit pur și simplu... Nu ne gîndim la viață decît în ceasul din urmă.

IRINA (ca s-o dea pe glumă) : ...și atunci cam un sfert de ceas...

MOȘUL (grav) : Că vine... una... și ne face semne... și se strîmbă la noi... și zice „Mai iute ! Mai iute ! Mișcă-te, putoare... Și cînd ți-a zis „Mișcă-te !” ai și incremenit. Eh ! Uite-așa e la țară, mereu după soare, și după anotimpuri... și-totdeauna e de făcut cite ceva... Știi ce : după mor să mă-ngropați la oraș ! Acolo știu că m-oi odihni... Ba nu ! Că te pomenești că pun aia ceasul să-ți sune la cap. Noroc că soarele nu sună cînd răsare.

IRINA (ride.)

MOȘUL : Ei, fato... cum a fost, a fost... A fost bine ! Dar m-a luat acum cam pe nepregătite, de-aia-mi pare rău... Coșciugul mi l-am făcut eu din vreme... dar, uite, că nu mai am putere să mă bag în el... că m-a luat pe neașteptate... (Face eforturi să intre în coșciug.)

IRINA (cam enervată) : Stai cuminte... unde te bagi ? Ce te tot foiești ? Că parcă te răsucești în burta mea...

MOȘUL : Te pomenești că nici nu m-am născut... că bine zici ! Atunci aș mai avea o speranță, nu ? (Ride greu.) Doamne, iartă-mă. Te țieură rău ?

IRINA : Cumplit.

MOȘUL (speriat) : Păi eu... cui mă mai spovedesc... e un cîtec : jelui-m-aș și la pietre...

IRINA (luîndu-și rolul în serios) : Spune ce ai pe suflet... dar repede... că mi-e că mă prăpădesc înaintea dumitale... Ai făcut păcate multe ?

MOȘUL : Da' de unde !... Nici de-astea n-am prea avut timp... Puteam fi mai fericit... dar nu s-a putut... Maică-ta, tot așa... De ce m-o fi lăsat pe mine singur, să mă chinui ? (Tăcere grea, întreruptă de gemete dintr-o parte și din alta)

IRINA (uită o vreme de bolnav, mistuită de propria-i durere fizică. Vorbește singură... ea și Moșul. Replicile lor, pentru cîteva momente, nu se mai întîlnesc, nu-și mai răspund... sînt fragmente de monolog.)

MOȘUL (gemînd) : Ai auzit de doctorul Paicu ?

IRINA : Nu... Era mamoș ?

MOȘUL : Da' de unde ! Se uita la plămîni. Dar s-a-mbolnăvit de cancer... Cu o lună înainte, și-a anunțat ziua și ora cînd o să moară. Cu precizie, că așa a fost. În ziua respectivă, cînd se apropia ora 11, cum zisese

el, îi dă telefon celui mai bun prieten... O să bată ora 11 zice, nu vîi... să mai stăm puțin de vorbă.

IRINA (se vîietă) : Doamne, dumnezeule...

MOȘUL : Vine aia, vorbesc ei ce vorbesc...

IRINA : Despre ce vorbeau ?

MOȘUL : De una, de alta, ca între bărbăți. Și cînd să bată ceasul, c-avea un ceas de-ăla... care se bate eu pumnul-n piept... el se uită la ceas și zice : „Ei, acum gata, m-oi duce”.

IRINA (pierzînd șirul) : Păi, parcă prietenul venise pe la el... Bolnavul, unde zicea că se duce ?

MOȘUL (continuid) : Asta i-a-nnebunit pe toți... doctorii, prietenii lui de pe la spitale... și-au dat seama că Paicu asta, din moment ce prevăzuse totul cu atîta precizie, descoperise și leacul.

IRINA : Care leac ?

MOȘUL (cam enervat) : Nu poți să fii și tu puțin atentă ?

IRINA : Am niște dureri cumplite...

MOȘUL : ...descoperise leacul cancerului... și-a dus secretul cu el, că se certase cu colectivul.

IRINA (țipînd) : Nu vreau să mai aud de morți.

MOȘUL : Liniște. Să nu mai aud de nașteri.

IRINA (după o pauză) : În preajma Anului Nou... oamenii parcă se iubesc mai mult... n-ai observat ?

MOȘUL (înfîos) : Ba.

IRINA : Anul trecut mă-ntîlnesc cu unul... schimbasem cu el două, trei vorbe... demult, îl și uitasem... mă privește lung, mă apucă de mină și zice : „Vino, să mai prindem anul asta”. (Rizînd.) Așa, nitam-nisam !

MOȘUL : Era nebun ?

IRINA : Nu... adică n-aș crede...

MOȘUL : I-ai dat peste mină ?

IRINA : Da, dar mi-a rămas întipărită expresia lui de disperare... de om care parcă se înecă... și... eu știu ! „Vino, să mai apucăm anul asta”.

MOȘUL : Un stricat...

IRINA : Nu, că... ce-ai crezut ? Nu voia cîme știe ce. Venise în sat cu caravana... și dorea să mă ia la film... Știi, ca să se laude c-a văzut un film cu mine... în anul care a trecut. Că, mă rog, a făcut ceva în anul care a trecut... o activitate oarecare...

MOȘUL : Eu aș vrea s-apuc... anul care vine... (Ride.) Dar mă dor toate oasele...

IRINA : Parcă nu te dureau...

MOȘUL : Înainte, mă durea carnea... acum mă dor numai oasele... s-a ales durerea... cum scrie la biblie...

IRINA : Unde scrie ?

MOȘUL : C-or să se aleagă apele de uscat... (După o pauză, oftînd.) De ce nu am eu cancer ?

IRINA : Dacă nu te-a pricopsit dumnezeu.

MOȘUL : Măcar știam de ce mor... eram împăcat, poate chiar mindru că mor de o boală importantă, fără leac... Că l-am întrebat și eu pe sanitar : „Acum, că mă prăpădesc, aș vrea să știu și eu... poți să-mi

spui... am cancer, așa e?" Zice: „Nu”. „Dar ce am?” Zice: „Nu știu... Parcă n-ai avea nimic”. (Revoltă.) De ce în fața morții știința ta tace?

IRINA: A mea?

MOȘUL: A ta, că te-am dat la școală... Ești învățătoare... A voastră, a învățăților, a doctorilor. Ți-a de ce-a zis: „nu știu?”

IRINA: Nu era doctor, era medic veterinar.

MOȘUL: Mare deosebire! Toți se pricep la fel... Numai Paicu ăla poate că dibuise ceva... dar apucase să nu fie înțeles de colectiv... Păcat! Discuția asta am auzit-o-n căruță, toți îl căinau.

IRINA: Acum, dacă avea cine să-l anunțe, tot veterinarul ar fi venit...

MOȘUL: Cum trece și viața asta! (Oftează.)

IRINA: Vine cealaltă...

MOȘUL: A și venit... e sub pat...

IRINA: Poate sub patul meu... dar nu pot să mă uit...

MOȘUL: În pîntecul tău. (Ride.)

IRINA: Unii la o simplă răceală... și se pierd cu firea... Nu mai știu să lege două cuvinte. Intră panica-n ei. Și dumneata, tată... cine-ar crede, că... Dacă te-ar auzi cineva, care nu te-ar vedea că ești în tron, dacă te-ar auzi spunînd așa la năsarîmbi, ar crede că joci un rol... Ori că te pregătești de nuntă.

MOȘUL: Să-i zicem și nuntă... dacă altfel nu se poate. Mai știu... de-aia m-oi fi și gătit așa.

IRINA: Întotdeauna ai ris de primejdie!

MOȘUL: Rizi că n-ai ce face. Am văzut eu unul pe front... îl făcuse un obuz bucați-bucățele și el tot cu zimbetul pe buze... Numai că o buză era-ntr-o parte, și alta la vreo zece metri... Spunea ceva vesel al naibii... dar nu se mai deslușea bine... începuse să răsară iarba prin risul lui. (Pauză.) Cîi ani or fi de cînd am murit?

IRINA: Mă-ntrebi pe mine?

MOȘUL: Că n-oi vorbi singur.

IRINA: Eu nu vorbesc cu staffile.

MOȘUL (oftează): Parcă sint dus... de vreo sută de ani... Una sută de... de lei... adică, vreau să spun... de ani... Mi s-a cam îngreunat limba... (Speriat.) Am aiurat?

IRINA: Un pic... Te crezi mort de mult...

MOȘUL: De unde știm noi că nu e-așa? la aprinde lumina... să mă uit...

IRINA: Nu pot...

MOȘUL: Păi vezi? (Pauză.) Mă gîndeam la Rița... măică-ta... Să tot fie o sută de ani... de cînd... una sută... de ani... un pol...

IRINA (speriată): Tată!

MOȘUL: Ce zice?

IRINA: Cine să zică? Dumneata nu mai vorbești bine...

MOȘUL: Gata... mi-a trecut... am avut așa o sfîrșeală... Tot așa o să treacă și după?

IRINA: Cine?

MOȘUL: Vremea... Tot așa repede?...

IRINA: A! Păi, eu știu?

MOȘUL: Odată mă lăsară toate puterile... Tu mai ai mult?

IRINA (hotărîtă): M-am răzgîndit. Îl lepăd. (Tipînd.) Nu mai vreau. Nu mai vreau... să nasc. (Încet.) Ce rost ar avea? E cumplit să trăiești... cum ai trăit tu... Războaie... mizerie... secetă... morți în dreapta și-n stînga... MOȘUL (îndrîjit): Ce dacă! Sint morții tăi... cum să te lepezi de ei? ... Nu mă judeca tu pe mine... că acum mă dau jos din... și vin la tine... și-ți dau vreo cîteva... seatoale... că încă n-am murit... ce mă judeci tu, vruto? (Acces de tuse.) Ia te uită!

IRINA: Nu mai vreau! (Zgomote surde în camera femeii, bufnituri.)

MOȘUL (după o pauză, ascultînd zgomotele): Faci?

IRINA (minioasă): Ba! Îl omor. (Tipă.) Nu mai vreau să aduc pe lune pe nimeni... Nu mai pot... Mai bine îl omor în pîntec... E mai bine de el... Nici nu simte nimic... E ca și cînd ai călea o frunză... n-o doare... și-o scapi de viscolul iernii... (Plînge.)

MOȘUL: Dacă plîngi, înseamnă că-ți pare rău de ce era să faci... Astea sint scîlfoseli de cucoană... Dacă erai țărancă, nu te-apucau năbădăile... Te-ai coconit pe-acolo... pe la Bălcești. Tot ce e de la Dumnezeu trebuie să trăiască...

IRINA: Atunci dumneata, de ce să mori?

MOȘUL: Eu am trăit destul... Oho, prea destul. Că n-o s-o duc cit veacul. Așa zicea și Moșu Coruca, săracu! Și-a trăit un veac și jumătate. Îți minca oia la o masă... și dormea fie vară, fie iarnă, afară, pe prispă.

IRINA: Cînd spunea că n-o trăi cit veacul, el poate se gîndea la veacul al doilea.

MOȘUL: Păi dar! D-apoi cum! Avea nepoți, strănepoți și stră-strănepoți. Era ca un stejar uitat într-o poiană... tot aștepta să-l trîsnească și pe el... Satul întreg nu-l știa decît bătrîn... de vreo sută de ani i se spunea „Moșul”. (Oftînd.) Și mie mi se spune de mult „Moșule”, dar nu știu dacă apuc s-ajung măcar bunic... (Cu speranță.) Mă văd eu bunic?

IRINA (tristă): Nu știu... Mi-e c-a murit... Parcă nu mai mișcă... (Speriată.) Dacă-o fi murit? L-am bătut cam tare...

MOȘUL: Măcar l-ai bătut la fund? (Sigur.) Nu pătește el nimic. Bătaia mumiilor e ca mîngîierea străinului.

IRINA: Îi! Iar a mișcat. Trăiește... (Alinînd.) Mă, băiețș!

MOȘUL: Aș vrea să-l botezi... tot ca pe moșu-su... Ion!

IRINA: A, nu... În nici un caz... Încă un Ion? Mai bine Stan.

MOȘUL: Asta nu-mi place mie... Eu am apucat aici pe unul Stan... care toată viața a păscut caprele... Mai bine Gheorghe, ca pe Băzavan...

IRINA: Nu vreau.

MOȘUL: Vasile?

IRINA: Prea e la coada alfabetului... îi iau toți înainte...

MOȘUL (enervat): Oricum... numai să nu-l botezați Jack ori John... ori chestii de-astea, că-l dau dracului... Nu-l mai recunosc de

nepot. Să nu-mi pociți numele băiatului! (Pauză. Zgomote în camera bolnavului.)

IRINA : Ce faci acolo? Ce tot troncâni? (Zgomote.) Hei, ce se-ntimplă acolo? Ziceai că nu mai ai putere? Ce răstorni?

MOȘUL : Nimic... Mă băgai în sfârșit în ladă... în corabie... Mă urcai în Arca lui Noe...

IRINA : Îți arde de joacă...

MOȘUL : Aici parcă e mai cald... Mă luă cu frig... Aici e mai cald.

IRINA : Măcar îți vine bine?

MOȘUL : Ba mă cam ține... sub o coastă... (Ride.)

IRINA : Te ține?

MOȘUL : Sub o coastă... în partea ailaltă... N-o s-ajung eu prea departe nici cu luntrea asta...

IRINA : Ce-ți trebuie să mai călătorești?

MOȘUL : Asta așa e. Omul cît e tînăr... ar vrea să dea ocol pămîntului... și cînd se strîmbă magaoaia la el... intră singur în gaură de șarpe... Ca și ciinele, cînd e să moară... că-ți vine pe prag... și moare credincios... pe prag.

IRINA : În prag...

MOȘUL : Că bine zici... Eu sînt acum... în prag... Dar nu pot să-mi dau duhul pînă nu l-oi vedea... Auzi?

IRINA : Ce?

MOȘUL : Știi cum e obiceiul pe aici... or să vină ăia la priveghi.

IRINA : La ce să vină?

MOȘUL : Să mă privegheze... așa se zice. Adică să stea cu mortul în prima noapte... cînd îi e sufletul încă în casă... și datoria lor e să-l distreze... să nu se simtă singur... Așa e obiceiul... Țștia sînt cam slobozi la gură... cam spurcați... că nu-i cunoști... Sînt împodobiți ca naiba... Și atunci ei vorbesc verzi și uscate... Să nu te superi... Și eu am făcut multe priveghiuri... E chiar plăcut... și pentru rude... că le faci să ridă... Mai uită. Moare un om — dar asta nu-nseamnă că s-a isprăvit lumea... Ți vii, e musai să se distreze... Să nu-i ia jalea... Viu trebuie să-și trăiască viața... (Pe alt ton.) Acușica, parcă mi-e sete.

IRINA : Sete?

MOȘUL : Sete. Dar nu pot să mai ies... Mai bine rămîn aici... Abia mă mai încălzii. Afară tot mai plouă?

IRINA (ascultă) : Tot...

MOȘUL : Ce să mai ies!... Pentru un strop de apă... Oricum, sînt mai la adăpost... Dar nu știu de ce mi se tot usucă limba... Nu pot nici să mă răsucesc... Aici crăp... Eu

mi-am încheiat socotelile cu viața... Am tras linie... și m-am culcat sub linie... Mă duc și vă las. (Speriat.) Dar cine-a tăiat stejarul ăla din fața casei?... Parcă nu l-am mai văzut în ultima vreme.

IRINA : Păi, cum să-l mai vezi în fața casei, dacă stai în el... N-ai zis dumneata... că vrei să fie de stejar...? (Pauză.)

MOȘUL : Cocorii s-or fi dus?

IRINA : Dus...

MOȘUL : Așa... așa... în puțină... Nu știu de ce... Ori despre cine vorbeam? Mi se cam încheștează fălcile... Abia dacă mai pot să... țip... (Țipete.)

IRINA : De ce-oi fi țipat așa de tare... parcă nu m-a durut prea rău... ca acuma... Parcă nici n-a fost glasul meu...

MOȘUL (țipă) : Doamne, doamne...

IRINA (țipă) : Doamne, doamne...

(Țipetele și vaietele se întesesc în ambele camere. Intuneric.)

IRINA : Aud bine? A început să se bată acolo... să țipe... să vocifereze! (Ascultă.) Se rupe ceva din mine... ah... Pss! Iar a-nceput să vorbească...

MOȘUL : O bară! Dați-mi o bară, să mă prind... de ceva. Cum se clatină cerul... De ce n-ați pus lanțuri pe lingă prăpastie?... Cad!... O fringhie!... Aruncați-mi iute o fringhie... să mă agăț... Ce gol imens...

IRINA (strigă către Moș) : Nu mai mototoli așa luminarea, că nu e fringhie... Mă apucă și pe mine durerile... Ah, mor... Mai întii mor eu...

MOȘUL : Cine mă aruncă pe fereastră? De la înălțimea asta... Saci azvîrlîți pe fereastră dintr-o magazie într-alta. Dintr-o lume într-alta... Lăsați-mă mai bine să putrezesc în magazie... cu șobolanii ăștia, care mă adulmecă lung cu mustățile... Vai, cad! Și eu, care ziceam că nu mi-e frică... Mor de frică... Parcă m-aș mai naște o dată... Dar de ce? De ce... cad? Nu știam că există golul... între... cer și noi! Fringhia... ah, aș mai putea s-o prind!... măcar o clipă să mă mai balanseze... (Țipete.)

IRINA (ascultînd) : Ce vuiet e în pintecul meu!... Un vulcan... Nasc un vulcan? Am foc, iau foc... de s-ar termina odată. Aud bine? Sînt cuvintele celui care trebuie să vină... El e cel care părăsește o lume... Ce bine cunosc senzația asta... de prăbușire. De s-ar termina mai iute... De s-ar termina într-un fel... Țipă... Mor! Mooooor!

MOȘUL (țipă) : Cad... Caaad...!

CORTINA

TABLOUL 3

Cele două încăperi, ca în tabloul precedent. În dreapta — mortul în coșciugul lui, tinându-și singur lumina cu mîna, care încă nu i s-a răcit... și n-o să se răcească pînă nu ajunge la rai sau unde-o ajunge. În stînga, lehuza, cu pruncul înfășat. Între cele două odăi ușa e deschisă, se face un fel de curent, dar femeia e prea obosită s-o închidă. Totodată vrea să fie atentă c-un ochi la mort.

IRINA : Nu simt decît o mare lehamite.
Și un gol, la fel de imens, în... cap !
Parcă l-aș fi tras din cap, din creieri... Ce ciudat !

Oi fi născut nu un prune, ci (Ride)... ideea de prune.

(Naiv.) Aduci pe lume o mică gînganie...
— Iar în lume plouă și fulgeră. Aici e bine... nu plouă decît cînd face el pipi. Și nu fulgeră decît cînd mi se pare că se stinge lumina. (Bătăi în ușă.) În sfîrșit, îmi vin ajutoarele.

— Aia la priveghi.

— Or să se ocupe ei de partea asta a sașului...

(Arată camera din dreapta.)

— Intră. Intrați. (Tăcere, apoi iarăși bătăi.)
Dați buzna ! Simțiți-vă ca acasă ! Hai !

(Ușa se deschide. Odată cu vîntul și ploaia, care pot da o idee despre ce e afară, pătrund trei arătări stranii, mascate, că nu poți să știi dacă sînt bărbați ori femei.)

IRINA : Bine-ați venit... că-mi era urît... Să spun drept, nu e prea vesel să fii în situația asta... oarecum confuză... Îți vin și niște gînduri confuze... vă spun că sînteți de-aici din sat... Mă cunoașteți de cînd eram mică.
PRIMA MOMIE : De cînd nu veniseși pe lume...

IRINA (speriată) : Tata a murit exact în clipa cînd am născut eu... Și la gîndul ăsta... odată m-a trecut un fior rece... las' că e și urît afară și circulă atîția fiori reci. (Și mai îngrozită.) Parcă l-aș fi născut pe taică-meu !... Eu, fata lui, să-l nasc pe... Cum vine asta ? Parcă... (Se șterge de sudoarea care i-a răsărit pe frunte și încearcă să zîmbească.) ...parcă l-aș fi născut mort... vreau să spun cu toată viața făcută... cu o anumită experiență... adică mort fără să-i pară rău, că, vorba lui, și-a trăit trăiri și-a mîncat mîlaiul... Dar unde ? Unde și l-a mîncat ?

A DOUA MOMIE : Lasă bazaconiile astea.

IRINA (izhucnește în rîs) : Bravo. Bine spus „bazaconi”... Că într-adevăr sînt niște aiureli... vi le-am îndrugat că mă știți, sînt o fată normală. Cred că v-aș cunoaște și eu, dacă v-ați scoate buleandrele alea, măștile... Ce naiba sînteți, bărbați, femei ?

A TREIA MOMIE : Tot noi am venit și la nașterea ta.

IRINA (uimită) : Și tot în balul ăsta arătați ? (Ride.)

A TREIA MOMIE : Halal să-ți fie.

IRINA (pe gînduri) : Dar ce-ați căutat voi la nașterea mea ? Ce... naiba ați căutat ? Că n-ați fi moașe ? Eu credeam că sînteți moși că mi-a zis bietul tata, Dumnezeu să-l ierte, zice : vezi e-or să apară uncheșii ăia, gătiți ca naiba, să mă privegheze. Dar el spunea e-o să mă faceți să rid... că ați avea adică mult umor... de calitate...

PRIMA MOMIE : Muierile astea lehuze își cam pierd șirul...

A DOUA : Pentru că ele refac șirul... (Rînjeste.)

PRIMA MOMIE : Unde e ?

IRINA (arătînd spre mort) : Acolo... Ați putea să-mi spuneți cum vă cheamă ? Dumneata... cel din mijloc, parcă ai fi... Gheorghe al Moale...

A DOUA MOMIE : Hi-hi-hi.

A TREIA MOMIE (aplecîndu-se peste coșciug) : Frumos făt... frumos...

PRIMA MOMIE : Și mare...

A DOUA : O fi avînd două kile ? (Ride.)

A TREIA : E fi foarte bine-nfășat...

PRIMA : Cînd îl vezi cît e de liniștit, parcă nici n-ai crede că el țipă așa... ca din gură de șarpe...

A DOUA (pe ton de descîntec) : Din gură de șarpe a ieșit... ca șarpele să se tirască... nu, ca șarpele să năpîrlească... nu, ca șarpele să sisie ; nu, ca șarpelui să i se zdrobească capul... nu...

PRIMA ȘI A DOUA MOMIE (proteste) : Hei... fii mai blindă...

A DOUA (continuînd) : ...nu, ca șarpele să dea din coadă ; nu, ca șarpele să fie-nțelept... (Supărată.) na ! că mă bîlbîi. (Către Prima Momie.) Spune tu ceva mai legat.

PRIMA MOMIE : Să fie legat ca porumbul care leagă... și bine legat la trup... și dezlegat la munte... și să aibă legături numai una și-una... pe mijloc... braț de femeie... la gît legătură de gît... fiindcă s-a legat cu jurămint... și cele mai tari legături să le aibă sus...

A DOUA ȘI A TREIA MOMIE (rîzînd) : ...tot la gît...

PRIMA : ...la cap... la cap de cruce, firicel de busuioac...

A DOUA : Ai uitat legătura cu pămîntul.

PRIMA : Asta... tu...

IRINA (nedumerită) : Ce-nrugați acolo ? (Tăcere.) Țștia confundă nașterea cu moartea... Fac și ei pe prostii în păpușoi... În loc să spună măsări, cum se obișnuiește la noi la priveghi... se dau drept ursitoare. (Ride scuturată de fiori.) Dar parcă ursitoarele ar spune ceva mai... elevat ? ! Orice-ar zice... tot măsări, fiind vorba de soarta omului. Pentru că... față de frumusețea vieții, văzută... dinăuntru... așa cum am văzut-o eu o clipă, înainte... de a mă naște... adevărul e palid... uite, palid ca... mortul... doamne iartă-mă, ca ceara... ca luminarea... aia, feștilă... Da, da, altă impresie aveam și eu în burta mamei despre lume... și cînd m-am născut, iată că... nasc. Și asist la un priveghi totodată.

A TREIA MOMIE : Din pămînt din iarbă verde... (Se învîrte topăind în jurul coșciugului.) ...Din pămînt din iarbă verde cine e mic și nu se vede ?

CELELALTE MOMII : Hă,hă, hă.

A TREIA : Am văzut un soare pămîntiu la raze și la umbra lui sta Moș Năstase, negru ca pămîntul, cu păuint în oase, și-l certa iarbă că de ce-nviase... că-i ieșea spicul din oase... culegea ce semănase, soarele din pămînt se-ntimplase.

PRIMA : Vrei să spui c-o să-l cheme Rudică ?

A TREIA : Nu știu...

A DOUA (rîzînd) : Păi, tu ce tot îndrugi acolo ?... Tu nu știi ce vorbești ?

A TREIA : Rineînțeles că nu știu... cu sint soarta, eu prezic... vorbele... Și soarta lui e să încerce să lege aceste vorbe... unele de altele să le dea un sens... exact...

A DOUA (rîzînd) : ...care poate fi luat și-așa și-așa...

A TREIA : Nu, numai așa... cu picioarele-nainte...

IRINA (aparte) : Aș ride... dar nu mă mai țin băierile... N-au crezut niciodată în ursitoare, vrăji, babe cotoroante. Sint anumite obiceiuri... care trebuie, adică... dacă așa am apucat din moși strămoși. Însă cu știința de azi, nu-ți mai vine să crezi... (Tipă copilul.) Vai de mine, ce ai mamă ? (Il alintă, copilul tipă.)

PRIMA MOMIE : Pss ! Am trezit mortul de-alături. Se supără, vezi, noi ne ocupăm mai mult de cei vii și-n timpul ăsta n-are cine sta și la el la priveghi...

A DOUA MOMIE : Mort proaspăt... supărăcios.

A TREIA : Așa e la-nceput. Pe urmă... cînd se mai tăbăcește pielea...

PRIMA (cătore coșciug, venind) : Să crești mare, să prinzi aripi, să treci marea, și cu carpini să te scarpini... (Ride.)

CELELALTE MOMII (cătore Prima) : Hai, gata... lasă-l să doarmă... să prindă putere.

A TREIA : Să trecem la răposat, că mai avem și-un priveghi.

PRIMA : Eu nu ! Ori sint una, ori sint... altul.

A DOUA (rugătoare) : Numai azi... O dată și scapi... (Iarăși țipetele copilului.) Nu-l auzi ?

A TREIA : Taci Colivită, că venim acum...

A DOUA : Ți-am adus ciurul, văturai... Punem ciomagul pe văturai și te petrecem cu steag în rai. (Scoate din pulpană un ciur și-un văturai. Se apropie toate trei de prunc.)

PRIMA (topăind în jurul Irinei și-al pruncului) : Astă viață...

A DOUA (idem) : ...de apoi...

A TREIA (idem) : ...care-ncepe joi...

A DOUA (înceindu-se de ris) : Și ține pînă-n Prejoi.

(Diferite figuri cu văturai și ciurul. Pun ciurul în vîrf și-l fac să se-nvîrtească.)

A TREIA : Dacă era prăjina mai mare, să-rea cu ea peste groapă... (Se strîmbă de ris.)

A DOUA : Dar așa... a proptit-o chiar în groapă... și la tras înăuntru... (Se ține cu minile de burtă.)

IRINA (care-a stat cam buimacă, neștiind ce să zică) : Țștia parcă n-ar fi oameni... de-ai ci de noi... (Tare, spre a-și face curaj, ea la hoți.) Care sinteți, mă ! (Mai tare.) Care sinteți, mă, acolo ? Nu vă e rușine ? Ce e mascarada asta ? (Momiile își continuă jocul.) Afară ! Mă duc la primărie. O să vă reclam... Dacă ar fi bărbatul meu acasă v-ar arăta el vouă... (Cu cît Irina e mai furioasă, cu atît măștile se amuză mai tare.)

PRIMA : În casa asta cineva o să moară de ris... (Ținîndu-se cu mina de burtă.) Nu mai pot.

A DOUA : Azi toate ne-au mers din plin.

A TREIA : Și ce-o să ne mai meargă c-a-nceput potopul... și-o să fie plin peste tot. Că nu e decît începutul.

IRINA (pune mîna pe-un papuc și dă cu el într-o maseă. Papucul trece prin personaj încolo, ca și cînd n-ar fi nimic... sau așa i se pare Irinei.) Doamne, l-am atins, dar nu s-a simțit nimic, ca și cînd aș fi dat în aer... (Tipă.) Afară ! (Măștile ies speriate.) Nu știu cum o fi obiceiul... poate n-am făcut bine că le-am gonit... Dar se cam întrecuseră cu gluma. Începuse să mă cuprindă frica... Chiar dacă nu cred în... prostii... Dar așa e... la început rizi, te amuzi, pînă cînd odată încremenești... Cică așa se întîmplă și cu nebunii... La început fac pe nebunii... sint perfect lucizi, îi încîntă ideea de-a sări un pic de pe fix, în ochii lumii doar, mă rog, pînă cînd... țac ! rămin așa... Țștia sint niște oameni din sat, bineînțeles... O fi și vreo

femeie printre ei... Au venit la priveghi... (Remuşcări.) Nu, nu trebuia să-i izgonesc... Dar şi eu sînt slăbită... Cu nervii tociţi... De, prima naștere, moarte-n familie... Nu ştiu nici obiceiurile... (Pe gînduri.) Ce spunea tata, că o să rid ? N-au avut umor nici cît negru sub unghie...

(Momiile se întorc.)

PRIMA : Noi nu plecăm pînă nu ride mama mortului.

A DOUA : Cine e mama mortului ?

IRINA : E-he ! De cînd... nu mai are cu ce ride...

A TREIA : Îi punem noi dinţi...

IRINA : Nu-i vorba numai de dinţi...

PRIMA : Şi măselele ?

IRINA (ride) : Nu-i vorba numai de măsele...

A DOUA (mimînd spaima) : I-o fi căzut şi părul ?

IRINA (amuzată) : Te pomenesti...

PRIMA ŞI A TREIA (îopăind) : A ris ! A ris !

A DOUA : Tu ești mama mortului.

IRINA : Fiica lui.

PRIMA : S-avem iertare : mama lui...

A TREIA : Te-am recunoscut după ris...

IRINA : Gata, oameni buni, că mi-ați făcut capul calendar... Mulțam frumos pentru priveghi... Acum m-oi descurca și singură... Și-apoi trebuie să vină bărbatu-meu... lumea... Mai plouă-afară ?

PRIMA (către celelalte momii) : Hai, și-om merge.

A DOUA : Hăis ! Și-om merge, ai zis ? (Rîde.)

PRIMA : Hai și-om șterge-o — am zis.

IRINA : Duceți-vă învîrtindu-vă ! Duceți-vă unde-a pierdut mutu iapa. Veni-v-ar numele ! Vedea-v-aș cînd mi-oi vedea ceafa. (Rîde.) Ia te uită ce expresivă e limba română ! Nu vă supărați că... (Energic.) Afară !

PRIMA : Gata, ne-om duce, nu te mai oțărî atîta, ne-om duce.

IRINA : Duceți-vă la dracu-n praznic. Face-v-ați mușuroi. Vedea-v-aș la ududo !

A DOUA (supărată) : Nu ne beșteli așa, scorpie ! Ce ți-ai dat drumul la gură ?

A TREIA (către A doua) : Ce te superi ? (Arătînd către Irina.) Femeie ! La cap gîscă, la trup vulpe. (Risete.)

PRIMA : Oricum, noi ne-am făcut datoria, cu virf și-ndesat... Am amenit, am privegheat, am ademenit, am deocheat, am dat cu ud de iapă... că uite nu mai e apă... și-acum încălecăm pe-o șa și ne ducem pe nua... (Încalecă pe niște ciomege și pleacă șchiopătînd.)

IRINA (rămasă singură, nu știe ce să facă, merge la prunc, îl înfașă mai bine, îl ridi-

că-n sus ; trece la mort, potrivește lîntîlul etc. Se duce apoi la geam, își lipește obrazul de el) :

— Am avut o ieșire cam ne la locul ei...

— Dar și oamenii ăștia, cîteodată parcă anume caută să te întărite, să te facă să-ți pierzi calmul, să-ncepi să spui prostii, să ocărăști...

— Afară e-ntuneric beznă...

— (Privind în jur.) Dar aici e... bine... Oricum, un colțior liniștit... adică, n-ai de ce să te plîngi... (Dînd cu ochii de coșciug.) Ai de ce să plîngi... dar n-ai de ce să te viaieți... pentru că... una peste alta viața e frumoasă. (Rîzînd cam forțat.) Una peste alta viața e frumoasă. (Un zgomot ciudat în odaie.) Parcă-am auzit un clinchet... (Ascultă.) ...cristalin... (Ascultă.) ...un susur... (Într-un colț, de sub podea țîșnește un izvor.) Ia te uită ! Un izvor. Un izvor susurînd chiar în casă. Ce minune ! Semn bun ? Semn bun, izvoarele întotdeauna au prevestit bunăstarea, cornul abundenței... ca și femeia. Ați văzut în picturi : O femeie cu o amforă răsturnată în brațe din care susură apa. Tot tabloul e intitulat „Izvorul”. Iată-mă și pe mine în chip de... corn al abundenței... Numai că n-am cum să iau acest izvor în brațe... Cînd eram mică descopeream izvoare prin vîilele și le desfundam... și-odată ele-ncepeau să susure... (Într-un alt colț, țîșnește, ceva mai violent un alt șuvoi de apă.) Poftim ! Parcă pîrîiașele acelea de mult, vin acum să-ni mulțumească la fața locului. Dar ce se aude dîncolo ? (Dă fuga în camera mortului.) A găsit eu cale să răsară chiar de sub pat... (Pe gînduri.) Da, da... izvoarele sînt semn bun... de belșug. Anul ăsta am scăpat de secetă. Uite, țîșnește apa... din pămînt, din dușumea... din beci... (Oarecum speriată.) ...Prin urmare s-a umplut beciul și-acum... Ce naiba, trăim pe-o pinză freatică ? (Mai multe șuvoaie, apoi, clar, afară, vuietul apelor învolburate.) A plouat atît de mult... încît pămîntul nu mai primește strop de apă... În plus, se trezesc și izvoarele din adîncuri. Bună idee au avut oamenii cu digul ! Trebuie întărit cu orice preț. Asta ne-ar mai trebui, să se rupă acum și digul, și toată gîrla s-o ia prin case... Cu apa asta... locală ne descurecăm noi... o zăgăzuim noi într-un fel... (Ia și umple diferite oale, crătiți, garniți.) Asta e, că se-ngrămădesc toate odată... dar, oricum trebuie să țin piept... am obligații și față de... (Arată spre leagăn, apoi spre coșciug.) ...față de societate, față de mine însămi... Sînt mamă... (Apa a cuprins o parte din încăpere, ridicîndu-se cam la un lat de palmă.) Nici o grijă, mă descure eu. (Răstîndu-se la izvoare.) Afară... ieșiți afară... Uf ! Afară...

CORTINA

ACTUL II

După trei zile.

Apele au cuprins totul, multe case au fost luate la vale. Casa învățătoarei se mai ține, dar acoperișul a fost dus de furtună. Încăperile se văd, ca într-un acvariu transparent. Tot ce poate pluti — cutii, sticle, vadra etc. — plutește, pentru că și aici cotele sînt foarte ridicate, pînă aproape de saltele, și tot cresc. În unele locuri se observă mici vârtejuri. Irina, în patul ei, cu copilul înfășat, atentă să nu se ude, asta ar mai lipsi! — Pe patul celălalt — coșciugul. După ridicarea cortinei — o pauză mai lungă, pentru aprecierea dezastrului. În acest timp Irina strănută de vreo cîteva ori. După fiecare strănut zice : „noroc“.

TABLOUL 4

IRINA : Situația nu e disperată.

— Nu e nici pe departe... așa de disperată... cum s-ar crede... Cum ar lăsa să se înțeleagă aparențele... Anumite aparențe...

— (Către pruncul înfășat, pe pat) : Dragul mami... nu țipa... Să nu intrăm în panică... N-ai de ce te teme... (Țipete.) De ce să plîngi ?

— De ce să plîngi tu și să nu plîng eu ?... Că ție puțin îți pasă... ai venit cu traista-n băț, cum s-ar zice... N-ai muncit, nu ți-a curs sudoarea... ca să-ți pară rău... Noi ne-am zbatut... pentru casa asta... care nu mai e... Adică e, dar... (Arată în sus.) ...uite cerul, și nu pe fereastră...

— Oricum, datoria mea de mamă, e să-ți fac cunoștință... cu lucrurile noastre... și ale tale de-acuma... care, ia uite-le cum înnoată !... (Viră mina în apă, mai pescuiește un papuc, ceva.)

— (Cu mîndrie) : Iată casa părintească... N-o vei uita toată viața, pentru că e casa în care te-ai născut...

— E solidă... foarte solidă... din moment ce-a suportat zguduiri facerii... durerile facerii... că habar n-ai tu cum se fac copiii. Greu al naibii... adică se fac ușor, dar se nasc greu... Oricum, bine că avem un colțișor al nostru, unde... să ne retragem. În pătucul tău e cald și bine...

— Ca și în pătucul bunicului... Acela care doarme... e tata mare, așa se zice... vezi ?... (Arată spre coșciug.) ...el are o easă mai mică... ne-a lăsat-o nouă pe-asta marea. El si-a făcut o căsuță mică-mică-mică, și liniștită... că vrea să se retragă la... țară... Unde cîntă păsărelele... și crește iarba... Asta e boala lui... să-i cînte păsărelele și să-i crească iarba... prin păr... adică a fost boala lui... Știi, după două mii de ani oasele încep să-nmugurească... e extraordinar !... Vezi oase

verzi... Poate că pădurile toate nu sînt decît mari osuare care au cîteva milenii în spinare ? Dar ce-ți vorbesc eu ție de milenii, cînd tu ai doar trei zile ? (Ride.)

— Așadar... în jur e agoniseala noastră... Să nu mă întrebi unde sînt vitele !... Ca un adevărat fiu de țaran... adică născut la țară... o să mă-ntrebi întîi unde sînt vitele... (Tristețe.) Nu mai sînt... au fost și nu mai sînt... le-a luat apa... le-a dus la vale... Așadar vite, nu, de ce să-ascundem !... Păsări — nu. Primele care, săracele, au plătit obolul potopului au fost găinile, la urmă curcile... găștele și rațele mai plutesc și-acuma... dar cit or să mai plutească ?

S-a dus totul... cu cătel... cu purcel... Lasă însă c-o să-ți cumpere mămica niște iepurași... Situația nu-i disperată... dar nici vecinii nu stau mai bine... (Ascultă.) Pînă mai adineauri s-au tot auzit vaiete... Țipete... strigăte de ajutor... Acum... (Ascultă atent.) ...nimic. S-a calmat... fie c-au primit ajutorul, fie că nu... în orice caz e liniște... Inundația s-a localizat... aici la noi... Pentru că, să-ți spun ce e cu apa asta... Apa asta, măi băiete... e... de ploaie... Ce zic eu de ploaie ?... De potop ! Află c-am trăit să văd și potopul... Și-ai trăit și tu... adică te-ai născut să-l vezi... acum o să urmeze... retragerea apelor. Turnul Babel... și celelalte... Glumese ! Sînt o glumeată... Totul va fi bine... din ce în ce mai bine. Ne refacem cit ai zice pește — uite un pește ! (Țipete de copil.) Nu țipa... că te-aud vecinii... ăștia căroră li se clatină pămîntul sub picioare... de ce să-i mai amărim ? Dacă nu putem să le dăm măcar o mină de ajutor...

— Tu zi mulțumesc că trăim...

— Trăim ? Sigur că da, uită-te-n jur... cum colcăie viața...

— Trăim bine... de bine de rău, trăim bine...

CORTINA

TABLOUL 5

Intr-un moment de acalmie se aude strigînd de undeva de afară.

VOCEA : Mai e cineva acolo ? Hei, mai trăiește cineva în casa aia ? (Strigînd tare.) He-ec-i !

IRINA : Parcă s-aude cineva... sau am început să am năluciri...

VOCEA : Uu-uu-uu !

IRINA : Da, da... parcă e un om... (Strigă.) Cine-o fi ?

VOCEA : Parcă s-a auzit ceva... (Strigă.) Sînt eu,

IRINA : Care ești, mă ?

VOCEA : Mă cheamă Titu...

IRINA : Titu... Și mai cum ?

VOCEA : Pantă...

IRINA : Mai tare... N-aud bine că țipă copilul...

VOCEA : Pantă...

IRINA : Pantă ? (Rîde.) ...Ești al lui Sandu

Pantă ? Vino încoace... că e prăpăd...

VOCEA : Nu pot că sînt într-un copac...

IRINA : Și ce faci acolo ?

VOCEA : Stau...

IRINA : Ștai ?

VOCEA : Stau de vorbă...

IRINA : ...cu apele ?...

VOCEA : Cu logodnica mea... că m-am logodit... Părinții nu ne lăsau... dar am prins momentul... Bine că ne-am suit amindoi în frasinul ăsta...

IRINA : Bravo... Și cine e fata ?

VOCEA : A lui Țăgîrilă... Silvica... (Grav și emoționat.) Dacă o fi ceva... să spunei că noi ne logodisem... Ca să se știe... Dar dumneata cine ești ?... Nu ești învățătoarea a tină ?

IRINA : Ba da...

VOCEA : Eram aproape sigur că asta e casa dumneavoastră... Numai ea a rămas... în jur e tot o apă... și frasinul meu... Dacă ați ieși pe acoperiș... e o priveliște ca la mare... Ați fost la mare ?

IRINA : Încă nu...

VOCEA : Nici eu... (Pauză.)

IRINA : Și de cînd ești acolo ?

VOCEA : Păi... Asta e a treia zi...

IRINA (speriată) : Cum ? A trecut atîta timp... Parcă adineauri...

VOCEA : Dumneavoastră n-ați simțit că ați fost la adăpost... Dar noi aici... Am văzut totul... A fost prăpădul de pe lume... Ce-a mai trecut la vale... Case întregi, vâ-nchi-puți...

IRINA : Dar oamenii... au scăpat, nu ?

VOCEA : Numai cei pe care i-a prins atunci, la început, pe nepregătite... cînd a devenit că s-a rupt digul... Și cită agoniseală s-a devesit. S-au făcut echipe... dar nu pot să intre în baltă... Sînt pe deal... se uită... că pe unii cu barca așa i-a-nvrîtejit...

IRINA (speriată) : Doamne ! S-a-nîmplat ceva ?

VOCEA : Ce să se-nîmple ?

IRINA : Eu tot aștept să vină unul cu barca... Bărbatul meu...

VOCEA : Păi... n-a mai venit ?

IRINA : Nu...

VOCEA : A salvat multă lume... Mai ales copii... Vreo cincisprezece... A venit tocmai din satul ălăalt... cînd a auzit... cu barca în răspăr... Asta e aproape o mimme... că dacă ați fi aici ați vedea ce viteză au apele... Și cu barca e ca și cînd te-ai sui pe Niagara în sus... Eu n-am fost nici la Niagara, dar am auzit...

IRINA (într-un suflăt) : Trăiește ? Spune...

VOCEA : Păi... trăia... Așa știu... că e pe undeva cu barca... Nici de-aici nu se vede bine în toate părțile... Dacă v-ați urca dumneavoastră pe acoperiș...

IRINA : Eu nu pot să fac un pas...

VOCEA : Atunci stați liniștită... Vine... Trebuie să vină... Și eu tot pe el îl aștept... C-a fost marinar... Că acum numai ăștia... și cu armata... Asta e mare noroc. Să nu credeți că lumea v-a părăsit... că unii s-au pus la adăpost... și-au uitat de ălălți...

IRINA : Pe mine măcar nu m-au văzut de sus, dar pe tine de ce nu te-au luat ?...

VOCEA : Au luat ei pe alții... Cînd să ne ia și pe noi — s-a nimerit că sîntem lingă un stîlp de-ăsta, de-naltă tensiune... că noi de el ne-am agățat întîi... dar tot alunecăm...

tot alunecam... și la urmă am căzut... abia ne-am agățat de frasinul ăsta... cit o mai duce-o și el... Și helicopterul nu se poate lăsa prea jos... că se lovește de fire... (Pauză.)

IRINA : Și stați bine acolo ?

VOCEA : Ca în copac... mai bine... Că pe stilp... aoleu, cit am stat pe stilp a fost de groază !... Uite-așa alunecam... Și numai cind simteam apa la tălpi... odată țineam în sus... Ca Anteu... că prindeam forță, de frică...

IRINA : Da' de ce vorbești numai tu... (Pe alt ton, de îmbărbătare.) Hei, fată, tu nu zici nimic ?... Logodnicul ăsta al tău e tare limbut...

(Prietenos.) Mai las-o, domnule, și pe ea să deschidă gurița ! (Alintându-se.) De-ai ști tu ce... năzdrăvan am eu aici în leagăn... Nu vii să-l vezi ? S-ar bucura să mai vadă și el oameni adevărați, un ursitoare mascale, ori de-ăia care fac pe stafiile... Adică... ai veni tu... dar cum să treci apa ?... Uite, vorbesc și eu așa... (Oftează.) Ce te-a apucat să te legi de un om... pentru toată viața... tocmai într-un moment de-ăsta... de grea cumpană ?... (Pauză.) Pe de altă parte, bine ați făcut. Ce, dacă ai sta să-ți tot alegi momentul... n-ai mai face nimic în viață. Uite, eu am născut tocmai cind se rupea stăvilarul... (Ride, apoi speriată.) Și cind murea taica. Niciodată... n-o să putem rupe viața de moarte...

VOCEA (cu timiditate) : Și năzdrăvanul... trăiește ?

IRINA (rizind) : I-auzi vorbă ! Sigur că trăiește... din moment ce e năzdrăvan și din moment ce tipă... Ba vrea țifă, ba face pe el... Habar n-are unde se află... și că orice picătură în plus... fie ea de ce-o fi... e picătura care poate vărsa paharul... Adică, vorba aia... ne-ar putea lua casa la vale...

(Copilul începe să țipe, Irina se ocupă de el citeva momente. Vocea se aude afară fredonînd o melodie.)

IRINA (după un timp) : Ce faci, cînti ?

VOCEA : Da', dar nu prea am voce...

IRINA (neștiind ce să zică) : Oricum... un glas omenesc... Uite acum nu-mi mai e frică de moarte... că sintem mai mulți... Știi ce mă gîndeam ?

VOCEA : Ce ?

IRINA : Dar să nu vă supărați dacă spun o prostie... poate voi avea pe altcineva...

VOCEA : Nu înțeleg, pe cine să avem ?

IRINA : Nași... poate v-ați găsit alt naș. Că dacă n-aveați, mă gîndeam să vă cunun eu... Adică noi... eu cu bărbatu-meu, cind o veni... și-o intra apele-n matcă... Ei, ce zici ? (Tăcere.) Vezi, nu trebuia să vă zic asta, v-am supărat...

VOCEA : Nu... de ce ? Ieri încă am mai fi putut să ne găsim și-un naș, să fie totul în ordine... ieri, cind trăia...

IRINA (speriată) : Cine... să mai...

VOCEA : Ea... mireasa... adică...

IRINA (înțelegînd) : A... doamne !

VOCEA : Nici nu știu cum s-a-ntimplat... o fi răcit ? Mie mi-era teamă să nu-nebunească... Știi... cind te vezi în situații de-astea... dar ea nu... s-a ținut foarte foarte bătoasă... Ba chiar mă-neuraja pe mine... Găsea puterea să-mi spună că... Ne-neurajam unul pe altul. (Pe alt ton.) N-ai o luminare ?

IRINA : Am avut... pînă mai adineaurea, au tot plutit pe-aici prin jurul coșciugului...

VOCEA : Bine că te-ai gîndit la coșciug... din vreme...

IRINA (gospodină) : Așa s-a nimerit. Nu sintem nici noi chiar așa de gospodari...

VOCEA : Dar ziceai că... trăiește... (Speriat.) Sau ți-ai pierdut și dumneata mințile... Ar fi frumos să vorbească de două ceasuri cu o nebună și eu să nu observ că n-are șir... Ba nu, cam auzit și eu țipete de copil...

IRINA (reproș) : Păi vezi ? ! Coșciugul era pentru taică-meu... el se pregătea să moară... trăgea să moară, cum se spune... fără să știe pe ce moment pică...

VOCEA : Neprielnic...

IRINA : Neprielnic... dar el tot a murit... de moarte bună... Asta a fost un fel de răzbunare... Adică, atunci cind toată lumea dă de bucluc și se prăpădește în mod năpraznic, tu să mori de moarte bună... și să ai coșciug... la scară, pus din timp... Mă rog, totul dichi-sit frumos din vreme...

VOCEA : A, de-aia... ziceai de luminări...

IRINA : Dar... ce-ți mai trebuie ?

VOCEA : Aveți dreptate... acum e rece... Dar oricum... (Gemînd.) Uf, mi-a amorțit și mie mina... O țin cu o mină, de cind nu se mai poate ține singură... Am simțit-o cum se răcește încetul cu încetul... Rine c-am apucat de ne-am logodit... O bucurie, cit de cit... în viața asta tot am avut și noi... Că ăsta e un pas important... Aoleu, dar ce mi-a mai amorțit brațul...

IRINA : Trebuie să fii tare... Gîndește-te că trebuie să trăiești... Ca să spui... Acum ai și-o obligație în plus... față de ea... Nu trebuie să-ți fie frică... Mai bine ai cînta ceva...

VOCEA : Ce să cînt ?

IRINA : Eu știu ?... Orice... un cîntec...

VOCEA (după o pauză) : Nu găsesc nimic la moment...

IRINA : Atunci... cînt eu... Nu te superi dacă... e de leagăn... Știi... adorm și copilul...

VOCEA : Mie, oricum, mi-a pierit somnul... Puteți ciuta și... de leagăn.

IRINA (cîntă cam strident un cîntec de leagăn) :

Nani, nani

Puiul... mamii

Să crești...mare...

Mare... mare...

Marea neagră...

Se oprește... ca și cînd ar căuta cuvintele... încercînd să și le amintească : O cunosc pe mama ta... Ea ce ți-o fi cîntat ?

VOCEA : Pe mine... țin minte... mă ținea într-o albie... Acum, mă rog, alte condiții, copiii au leagăn... tot felul de jucării... Eu mă jucam e-o poteavă... că era și perioada aia grea... după război, secetă...

IRINA : Eu... tot așa... îmi făcuse cineva un avion de lemn. Niște surcele prinse cu sîrmă...

VOCEA : Pss ! Parcă s-aude ceva...

IRINA : Și eu parcă aud un filfît...

VOCEA : Au trecut niște ciorii... sau corbi...

IRINA : Ești superstițios ?

VOCEA : Nu... da' de ce întrebi ?

IRINA : Așa... întreb și eu așa... începuse să-mi fie urît aici singură cu un mort care plutește în jurul meu... Un coșciug, înțelegi...

VOCEA : În privința morților sintem... chît.

IRINA : Mai simți mina ?

VOCEA : Parcă... (Tristețe.) Nu... nu cred... c-o mai simt...

IRINA : Dar cum reușești s-o mai ții pe logodnica ta ? Sau ai scăpat-o ?

VOCEA : Nu, că da-e-o scăpam... mă aruncam după ea... N-am voie să-i dau drumul... Am legat-o cu cureaua de mine... Știi că e frumoasă și așa... Parcă-ar fi numai adormită... Aștept să se trezească dintr-o clipă-ntr-alta...

IRINA : Ai început-o și tu de tînăr cu valurile vieții...

VOCEA : Dumnezeu ce crezi : or să vină în douăzeci și patru de ore ? Că mai mult... știu și eu dacă mai rezist ?... O să mă forțez, dar oricum...

IRINA : A, neapărat... ce douăzeci și patru de ore ? Acum, într-un ceas, două... Nu se poate să mai întîrzie... Trebuie să pice. Bine că ești acolo, la vedere... Te vîd ăia de departe... Să nu uiți să le spui și de mine...

Să vină să cotrobăiască bine prin casă... dacă vin...

VOCEA : Parcă sint pe o corabie... tocmai sus... pe catarg... Dar nu se vede nimic la orizont...

IRINA (încurajîndu-l) : Nu-ți fă tu griji... E un sat întreg în primejdie... S-a dat alarmă... Se mobilizează toate forțele. Știi... pînă la un timp vorbea și difuzorul... și se anunțau tot felul de măsuri... Mare noroc am eu tine, că ești acolo sus...

VOCEA : Cu-cu ? Cu-cu.

IRINA : Ce ?

VOCEA : Mi-am adus aminte un cîntec. Cîntăcucu. (Rîde.) Cu-cu.

IRINA : „La toți le-a cîntat cucu. Numai mie doar corbul...”

VOCEA : Ce face ?

IRINA : E tot dintr-un cîntec... Eu n-am auzit cucu' anul ăsta... nu știu cum s-a făcut...

VOCEA : Uite-l auzi acum...

IRINA : Să fii un cuc bun cu mine, auzi, cucule pasăre sură ?

VOCEA : Cu-cu, cu-cu... cu-cu, cu-cu... (Din ce în ce mai tare.) Cu-cu, cu-cu, cu-cu, cu-cu-cu-cu...

IRINA (rîzînd) : Acum, gata, ho, că mă asurzești.

VOCEA : Cu-cu, cu-cu.

IRINA : Dar apele scad sau cresc ? Aici la mine parcă tot cresc... Mă gîndesc că tu îți dai seama de ansamblul... situației... poate dă Dumnezeu și scad... Ai ?

VOCEA : Cu-cu... cu-cu, cu-cu...

IRINA : Și ăsta vrea să mă sperie... (Tare.) Mă, să știi că nu mă sperii cu cu una cu două... Au mai încercat ei și alții... Vezi mai bine să nu cazî de pe cracă... Leagă-te bine cu cureaua... Și cînd vezi oamenii că vin, fă-le cu mina... dă din aripioară... Cu-cu-le, pa-să-re su-ră... (Începe să plîngă. Printre sughituri.) Cucule, pasăre sură...

Irina în virful patului, încercînd să dea drumul la difuzorul din perete.

IRINA : Să vedem cum mai stăm... (Tot răsucește butonul, difuzorul nu funcționează.) În linii mari... stăm în pat... dar m-ar interesa amănuntele și perspectiva... Și, ca să fiu sinceră... orice fel de știri ar fi binevenite... Că mai rău decît atît ! Și la urma urmei, nu poți trăi așa pe sub pămînt... pe sub apă... (Curioasă.) Ce-o mai fi în lună ? (Energică, către difuzor.) Zi, mă, mutule ! (Se aude un hîrîit.) Așa, ia zi... (Hîrîituri, apoi difuzorul tace.) Oricum, se cheamă c-am luat legătura cu restul lumii... Am restabilit legătura cu lumea... Lumea hîrîie... și-mi transmite indemnuri la curaj. Asta am înțeles eu din aceste păcănituri... ține-te bine, că acum apare unul din cer... coborînd pe frînghie... din heliicopter... Zice : „Veniți încoace, am venit să vă luăm cu hîrzobul...” (Alte pîrîituri la difuzor, Irina renunță să-l mai zgîndăre. Stă în pat și studiază virtejurile din odăi.) — E curios cum în camera mea apa se învîrte de la dreapta spre stînga, și în camera răposatului de la stînga spre dreapta... Inversul sensului acelor de ceasornic... este la mine ? Asta ce-o fi-nsemnînd ? De ce-mi dă apa asta timpu-napoi ? Nu se mai aude ploaia... (Ascultă.) ...n-a mai plouat de mult și cred... c-o să avem secetă. (Ride.) Adineauri am ațipit un minut și-am visat un colț din Sahara... Cred că cel mai uscat, mă jucam în nisip... Făceam clepsidre... din cămilele moarte... Nu știu cum se făcea... că le turnam nisip în urechi... și curgea prin... copite. Și la urmă... se răsturnau... cămilele... și le turnam între copite... Am mai văzut un incendiu, niște cupitoare... încinse... Și la urmă, cum tot turnam eu nisip pe gîtul cămilor... odată au izbucnit vulcanii ! Vezi, cămilele erau niște vulcani degheizați și dăi la lavă în dreapta și-n stînga !... Noroc că m-am trezit... Ce-o fi-nsemnînd visul-acum — Dumnezeu știe. Am văzut niște oameni care au murit în flăcări. S-a răsturnat camionul și i-a prins dedesubt... A făcut explozie motorul, nu te puteai apropia, vedeai cum ard... și nici lor nu le venea să creadă că așa, nitam-nisam... hodoronc trone...

— Prefer inundația de-o mie de ori... și la urmă lucruri de-astea nu se mai întîmplă la noi... Nu trebuie să te pierzi cu firea... și să ai încredere... (Către prunc.) Auzi, mă, muțunache ? Într-un fel îmi pare bine că... nu te-ai născut pe puf.

(Apa a mai crescut, patul mortului fiind mai scund, coșciugul a început să plutească.) — (Către prunc) : Te-ai udat, păcatele mele. Să te schimb. (Îl schimbă.) Uite, și bunicul a luat-o din loc... Își face plimbarea... Pe la ora asta, întotdeauna-și făcea plimbărica. Și el s-a udat, dar pe el nu-l mai schimb. De ce ? El nu mai are scutece... gata ! Și-a trăit traiul și și-a... Ia uite ce barcă ! Noroc că avem o barcă-n casă. Patul nostru e mai nălțuț... (Prinde coșciugul, îl leagă cu un cearșaf de patul ei.) ...Acum vă am amîndoi aproape... apropiați... rude. Nu înțeleg de ce cresc apele... tulburi ?... Am auzit că pămîntul nu știu cum naiba se înclină cu un pol mai spre soare... și ăla se dezgheață... Așa umblă un zvon... (Către puhoi.) Ei, dar văd că nu te astimperi ! Chiar ai de gînd să te urci peste noi în pat, ei comedie ! (Pe alt ton.) Spunem : „Ei, comedie”, cînd e vorba de dramă... (Oricum, speriată.) Da, apa ne intră efectiv în așternut... Mai bine visam visul ăla : se făcea o apă mare... la așternut... pe drum de seară, o apă mare... în loc de voinic... la așternut... Atunci ar fi fost clar : necaz. Apă mare, turbure dacă visezi, înseamnă necaz... (În timpul ăsta a ridicat copilul în brațe.) Dar așa necaz... fără previz, în vis ? (Simte atingerea apei la tălpi.) Uuu ! M-a mușcat de tălpi... dăbania... Pof-tim ! Cine ar fi crezut. Dar nu-i nimic. În situații excepționale organismul devine mai rezistent... Rezistența corpului crește în progresie geometrică, în timp ce pericolul crește în progresie aritmetică... Na, c-am făcut și-o teoremă... Dacă n-o fi taman pe dos... (Trage coșciugul în patul înundat, așază pruncul pe coșciug.) Soluția a și fost găsită, în pofida dușmanilor... Nu știam de ce tata ținea morțiș la coșciug de stejar... parcă știa el ceva... O adevărată arcă... Dacă-om vedea și-om vedea, ne urcăm cu toți în ea... Iată că mortul a dat muguri... Oasele i-au înverzit și-au înmugurit, ca și cînd ar pluti de mii de ani... Ai noștri fac niște coșciuge de calitate, cînd vor ei să le facă... Nu se strică, nu nimic... Mai degrabă învie ai dinăuntru, decît să putrezească stejarul... Nu știu ce am, că obosesc cam repede... Mă lupt de vreo trei zile cu niște gînduri negre... Și am și obosit... Noroc că nu transpir, ar crește popotul... (Ride.) Tot răul spre bine... De mult voiam eu să fac o baie de plante... Băile de plante se recomandă atît pentru nervi cît și

— Așa... ca întărire... Mai multe plante decit în această cadă a potopului nici nu pot exista... Așa că... Numai puțin de-ar fi mai călduță... În sfîrșit... Ciudată senzație, stranie senzație... cînd te cuprinde apa... încet-încet...

— Parcă m-ar zidi cineva... începînd de la tălpi...

— ...într-un zid mare...

— Ce fel de zid, doamne... ce fel de zid ?

— Mai bine rămîneau la dig — mă zideau acolo... dar vezi, le-a fost milă de copil... și de-aia s-a dărîmat zidul. Eu sînt vinovată, că n-am stat... De ce le-a fost milă ?

— Nu trebuia să le fie milă, nu trebuie să te scumpești la sacrificii...

— Le faci pînă la capăt... și cu seninătate... (După o pauză.) În frumos bazin m-am pomenit, ia te uită...

— (Didactic) : O femeie la douăzeci de ani... a cam epuizat viața... Și-a dat măsura posibilităților... Tot ce urmează, se cam repetă... Dacă ai făcut și copii... cîțiva copilași, ți-ai încheiat cîștit socotelile cu viața... Ai venit, ai văzut, ai născut... Te-ai fîndosit în oglindă...

— Femeile, poeții, pînă la douăzeci de ani, che ! au destul timp să se manifeste... să-și dea măsura genialității... Eu am douăzeci și trei... am depășit cu mult pragul... N-ar trebui să-mi pară prea rău...

— Vorbesc și eu, ca și cînd aș fi pe dric, doamne iartă-mă.

— Ce-o fi cu pesimismul ăsta pe capul meu ?

— Ia să mă dezbră !

— Omul, nici în ultima clipă, nu vrea să recunoască pe față că asta e chiar moartea.

— Și e grijuliu pînă-n ultima clipă... Și mie-îi vine acum să mă rog așa :

„Spală paharu-n care-mi pui otravă, să n-aibă microbi...”

Niciodată, la teatru, n-am putut suferi situațiile-limită. Pui un personaj în fața pericolului iminent, și, după aia, te ții scai de catastrofă... O umflie... o pompezi, mă rog, tot dezvoltî și gradezi pericolul iminent. Bine spunea cineva că astfel de situații-limită nu există decît în niște capete absurde.

— Viața e mult mai complexă... Uite bunăoară aici...

— (Speriată de apă) : Uf !

— Apa se dezvoltă în mod absurd... dar eu nu mă aflu într-o situație-limită... Asta e toată deosebirea... care e esențială... Sînt sigură că ăsta din copac... care zice cucu... (Ascultă.)

— Săracul, nici măcar cucu nu mai zice... dacă-ar fi apucat să pună pe hîrtie ce-a văzut, altfel ar fi înfățișat problema.

— Grandios... cu accentul pe măreția omului... În primejdie se vede omul... cît e el de sublim.

(Se aude de afară Vocea.)

VOCEA : Cucu, cucu, cucu...

IRINA (bucurcasă) : Vorbești de lup... și el cîntă. Hei, băiete... tocmai te pomeneam, ți-ai revenit ?...

— Ai avut așa o firșeală... dar ți-a trecut... Ală că și mie mi-a venit rău de cîteva ori... dar n-am putut să mă las... Știi, am obli-gații... Am adus pe lume un copil, trebuie să am grijă, nu-mi pot permite să-mi pierd mințile...

— Tocmai de-aia am vorbit tot timpul... ai auzit, c-am vorbit destul de tare... și pentru tine... ca să nu-ți fie urit în nebulina ta...

— Niciodată nu m-am gîndit așa de mult, de-ndesat, ca acum... la anumite lucruri. Mi-s-au părut foarte clare și le-am rezolvat... teoretic...

— Ziceam că e bună ideea aia a ta... să înfățișezi totul pe ore...

VOCEA : Cucu...

IRINA : Acum ciuți parcă mai bine... Te-ai mai perfecționat... Ori ai fi pasăre ?

— Oricum, important, e să mă ascuți. Să am cu cine schimba o vorbă...

— Fiindcă apa, văd că tot crește și nu știu să-not... și...

— Aș vorbi tot timpul... Nu știu ce am... Mi-am adus aminte de doi amanți... poftim, ce-mi trece prin cap, doi amanți care pusese răibricul cu cafea pe foc, a dat cafeaua în foc și l-a stins, dar gazul a continuat să iasă, ei n-au observat, că se iubeau... erau îndrăgostiți...

— Îi închisese cineva în cămăruța aia stră-ină... și cînd și-au dat seama că... era prea tirziu... că gazul metan îți dă un fel de paralizie... Vezi că mori, ești conștient, dar nu poți să te miști... numai te miri, te miri... Aveau fețele așa de schimonosite, cînd i-au găsit, că au trebuit să le facă niște injecții, să se destindă pielea de pe obraz, ca să nu-i îngroape așa, mirîndu-se...

Așa că... nu știu ce voiam să spun... Îmi cam pierd șirul... A, încearcă să zimbești, nu sta crispat. Că de-aici ni se trage nouă. Prea sîntem crispați...

— Mă auzi ? (Ascultă.) Nu cred că era băiatul... O fi căzut de mult...

— Mi s-a părut mie că aud, ori a fost un cuc adevărat... Că lor ce le pasă ?... Își pun ouăle în cuib străin... și vin să-mi lăleie mie, care nu-mi mai vîd capul de treburi...

(Luînd seama cît de mult a cuprins-o apa.) Capul mi-l vîd, dar nu mai e mult...

Numai băiatul meu ride... Uite, cum ride...

— Bravo ție, învață să rîzi de pe acum. În viață o să te izbești de multe glume bune... Ia spune-mi și mie, de ce rîzi ?

— (Îngrijorată) : Mie e să nu fi făcut ceva pe bunicul. Copiii mici cînd fac ceva, rid ca proștii... Măcar de sus să fie ferit bietul tata...

— Oricum, tu ești călare pe situație...

— Tată, trăi-ți-ar tronul, doamne iartă-mă, că bun mai e !

— Întimplarea asta n-o s-o uit cît oi trăi... Cite zile oi avea...

— Cite zile oi mai avea ?

— Cine știe cînd îi vine omului sorocul...

Parcă m-apucă așa o amețală...

— O oboseală fără margini, ca marea asta...

— O imensă lehamite.

— (Pe silabe) : Le-ha-mi-tea le-hu-zei... Ce straniu sună.

— Mai ales dacă desparți pe silabe... Le-ha-mi-tea le-hu-zei...

— Pină la urină toată știința noastră nu e bună decît să te ajute să desparți moartea pe silabe... (Ride.)

— (Grav) : Înainte de a-mi ajunge apa la piept... să-i mai dau o dată să sugă...

— În sfîrșit o idee bună.

— Filozofezi, filozofezi și uiți să dai țîță copilului...

(Se desface la piept, ia copilul de pe coșciug și-l apropie de sint.)

— Țîța, mamă.

— Ce e aia ?

(Ride.) Eu știu ? Țîța.

— Simt că-ți place de pe acum, ștregarule ! Ce crai o să-mi fii și tu ! Tot ca taică-tu... Că cine știe pe unde umblă acum de nu mai vine... După ce fuste...

(Prin spărtura acoperișului o rază de lună.)

— Uite, că s-a-nseninat, se văd și stelele sus, ca într-o pictură, în care uleiul a început să se coajească... Vin să se oglindească în lac. Mult drum mai străbat și ele, numai să se oglindească în cloaca asta !

— Uite țîța, și uite cosmosul.

— (Privind copilul care sugă.) Nici cosmosul n-a fost înțeles bine... dar aminte țîța asta !

— Nu e bine să le știi, de pe acum, pe toate...

— Nu ar trebui să le știi de pe acum...

— Vine și momentul cînd trebuie să știi tot ce se poate ști... Pentru că pleci.

— Cu să pleci... știut... știind... Doldora de cunoștințe și... Palid... (Pauză.)

Steaua aceea parcă anume s-a ivit, să-mi dea și mie o aureolă...

— Bruma mea de aureolă... Că am adus pe lume un om...

— (Început de cîntec) : Port aureola ca o copcă, plină cu-necați în dumnezeu.

— (Privind copilul care sugă) : Sătură-te, băiete... Măcar o dată. Ca să-ți poți aminti, cînd ți-o fi mai rău, și laptele pe care l-ai supt...

— Eu asta mi-am amintit adineauri... în timp ce albeam... Într-adevăr am albit...

— (Dîndu-și cu mina prin păr) : Părul mi-a obosit cel mai repede...

— Acum am plete de stafie.

— Simt eu că s-a ușurat dintr-odată.

— Pe vremuri părul meu conținea aur... și cădea greu pe umeri.

— Și dacă-l încercai cu dinții — vedeai că e aur curat...

— (Plînge) : Am fost o clipă una din marile bogății ale țării.

— (Revenindu-și) : A, și gustul acela de lapte...

— Ce am învățat eu acolo înăuntru, e că toate lucrurile sînt legate între ele.

— Și deodată m-au pomenit ruptă, dislocată, aruncată, afară din lume.

(Speriată) : Mă năuseam ! (Luminată.) În prăbușirea aceea imensă fără nume dintr-odată am simțit pe buze țîța mamei... Izvorul de lapte...

— (Către prunc) : Ei, ce zici ? Pe pămîntul ăsta încă mai curge lapte și miere.

— (Ascunzîndu-și sinul în bluză) : Uf, mă durea de plin ce era. Bine că s-a mai dez-morțit...

— Mă simt mai ușoară acum... (Privind apa care s-a ridicat și mai mult.) ...și voi putea să plutesc în voce.

— (Țîpă cuprinsă dintr-odată de disperare) : Nu !

— (Își revine, pune copilul în coșciugul care și el s-a mai înălțat.)

— (Dulce) : Acum, fă nani !

— Ce să-ți cînt ? Ce să-ți cînt ? (Caută o melodie... apoi rămîne pierdută pe gînduri, auzind curgerea apei.) Cîntă apele... în locul meu...

— Acum că e mai multă lumină se vede și mai groaznic.

— Dar nici să țîp n-am voie.

— S-ar deștepta copilul...

— S-ar deștepta mortul... Mai bine să cînt...

— Ce să cînt ? (Pauză.)

VOCEA : Cu-cu, Cu-cu...

IRINA : Ce împede le văd pe toate.

— Apa e tulbure, dar capul mi s-a limpezit. M-am limpezit în ape tulburi... (Scuzîndu-se.) Dacă așa a fost vremea !

— Aparent, totul e-n ordine... (Ascultă.) Nimeni nu mai cere ajutor. Toți au fost salvați, toți sînt pe la casele lor.

— Numai că unele case plutesc la vale... ca niște mici excepții.

— (Un gînd.) Oare și casa mea plutește ? Oi fi ajuns în Dunăre ? Oi fi trecut de Marea Neagră ? Poate că mă legăn acum pe ocean... Unde se varsă Marea Neagră ? În care ocean ? În care ocean curg oceanele ? — Numai de-ar ști omul meu unde să mă găsească... De-ar veni mai repede cu barca... Pină n-apucă Marea Neagră să se reverse în oceanul... negru...

— (Privind cu dragoste la copil) : Faci un copil odată și, după aceea toată viața te ții mîndră, ca și cînd în orice elipă ai mai fi în stare să crezi un altul. Femeile sînt foarte lăudăroase. În sinea lor. Prea pline de sine... în sinea lor.

— De exemplu eu acum... (Ca și cînd ar încerca să demonstreze ceva.) Să luăm un exemplu concret... și banal... Eu... o oarecare...

(Apa îi vine pînă spre gît. Că minile ridicate deasupra capului ține pruncul înțesat pe coșciugul care plutește.)

— ...n-aș mai avea nici un motiv să mai cred în viață...

— Aparent, da, nici un motiv... Ce mă mai ține pe mine legată ?

— Ceea ce am învățat eu acolo, înăuntru, e că toate lucrurile au o legătură. Dar ce mă

mai ține pe mine acum, legată... de casă... de sol ?

— Apa îmi vine la bărbie. Ca să vorbească, trebuie să-mi țin capul pe spate... Și să văd steaua aia de sus. O singură stea... Poate că acoperișul s-a spart anume ca să pot zări mereu steaua aceea... care n-a apus... Dar e parcă mai palidă... pentru că se face ziuă... și va fi și ea inundată de o altă lumină și mai puternică.

(Privind steaua.) Cîtă vreme se mai vede ceva în zare... o rază de stea... sau un pai... speranța nu-i pierdută...

— Și dacă există o singură speranță trebuie să existe și o jumătate din speranța aceea... și jumătate din jumătate... și așa la infinit... — Cei vechi știau ei ce spun !

— Ne-au învățat să fim optimiști... la infinit.

— Uf, ce lăudăroasă mai sînt ! Parcă mă ia o neliniște...

— Nu știu de ce apa mă neliniștește...

— Regret numai că n-am avut timp să mă gîndesc prea mult și la el... La omul meu. Odată...

— (Încercînd să-și amintească) : Odată, cînd eram însărcinată, s-a uitat mult la mine... Într-un anumit fel... Cum nu mă privea el niciodată... Zic : ce mă tot măsoară așa din creștet pînă-n tălpi, că n-oi fi alta.

— Și el nă-a spus... și-i tremura glasul...

O clipă să-mi aduc aminte bine ce mi-a spus... A, da. (Cu voce stinsă.)

Așa cum stai dreaptă cu brațele moi pe pîn-tecul plin, pari o veche soție de voievod, ținîndu-și ctitoria. Și parcă-aud un glas venînd de dincolo de dispariția materiei : „Noi Ion și Ioana, cu puterile noastre, am durat acest sfînt copil întru veșnica pomenire a acestui soare și-a acestui pămînt”... (Pauză.)

— Curios cum mi-am adus aminte de asta tocmai acum cînd îmi vine apa la buze.

— Parcă iarăși aș fi cu burta la gură...

(Senină.) E burta cea mare a mării...

— Eu mi-am făcut datoria...

— (Zîbind) : Balena a făcut totul. S-a simțit pînă la sfîrșit răspunzătoare de soarta celui pe care dumnezeu i-l sădise în pîntec. L-a depus teafăr pe uscat... (Jale.) Uscatul era un coșciug... (Plînge.)

— (Sec) : Bine că nu mai plouă.

— Asta e o eucerie a uscatului.

— Sînt la jumătatea jumătății de speranță. Aproape de infinit... Dincolo de vuietul monoton și meschin al apei urechea mea prinde plesăitul lopoții care se înfinge curajos în valuri.

— (Ascultînd) : Da... aud o lopată... Se înfinge nu în pămînt, în țărînă, ci în apă... Sînt sigură.

— Dacă-or fi pierit și cei cu barca ? Vin cu heliicopterul. Îi salvează pe toți cei rămași în mijlocul puhoaielor... nu e lăsat nimeni la... voia întîmplării...

— Bine c-a dat dumnezeu și s-a spart acoperișul, să ne vadă de sus.

— Parcă-l aud pe viteazul acela... tot un oarecare... ca și mine. povestind la ai lui cum a coborît el din heliicopter prin acoperiș în casa inundată... (Imitînd.) „Și cînd mă uit, văd un copil plutind deasupra apelor... Și cînd să iau copilul văd că ceva din adînc îl ținea deasupra. Și cînd mă uit iar, văd că ce-l țineau deasupra... erau miinile mamei. Bietele miini ! Se încheșaseră pe mititel și nu-l lăsau să moară... să-l ia valurile...”

(Luminată de fericire.) Mă, și copilul respira...”

(Încalecă pe coșciug. Ia pruncul și-l ridică de-așupra capului.)

(Inundată de o lumină a unei imense bucurii, cu o clipă înainte ca apa să-i treacă de creștet.)

— Respiră... Hai, respiră... Respiră...